

KESKKONNAAMET

KORRALDUS

15.03.2024 nr DM-126332-14

Soodla V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa nr L.MU/520689 andmine

1. OTSUS

Arvestades alljärgnevat, võttes aluseks maapõueseaduse § 26, § 32, § 35 ning lähtudes OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) esitatud taotlusest, otsustan:

1.1. Anda OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) geoloogilise uuringu luba nr L.MU/520689 Soodla V uuringuruumis, kehtivusajaga kolm aastat (lisatud).

1.2. Geoloogilise uuringu loale nr L.MU/520689 kantakse järgnevad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Kui Võllaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast puurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloo omaja rajama Võllaskatku kinnistule enda kuludega uue puurkaevu.

1.3. Korraldus jõustub OÜ-le MERKO KAEVANDUSED (registrikood: 14872152) teatavaks tegemisest.

Geoloogilise uuringu luba ei anna uuringuloo omajale garantiid, et talle hilisemalt antakse maavara kaevandamise luba ning geoloogilise uuringu loa saamisel ei teki õiguspärast ootust kaevandamisloa saamiseks.

2. ASJAOLUD

OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152, Järvevana tee 9g, Kesklinna linnaosa, Tallinn, Harju maakond, 11314) esitas Keskkonnaametile 06.11.2023 (registreeritud keskkonnaotsuste infosüsteemis KOTKAS; edaspidi **KOTKAS** 06.11.2023 dokumendina nr DM-126332-1) Soodla V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa taotluse nr T-L.MU/1021347.

Parandatud taotlus esitati 23.11.2023 (KOTKAS 23.11.2023 numbriga DM-126332-4).

Taotletav Soodla V uuringuruum asub Harju maakonnas Anija vallas Soodla külas, hõlmates osaliselt kinnistut Kolga metskond 62 (katastritunnus 14001:002:0531, sihtotstarve maatulundusmaa 100%). Kinnistu Kolga metskond 62 on riigi omandis, mille riigivara valitseja on Keskkonnaministeerium, volitatud asutus on Riigimetsa Majandamise Keskus.. Riigivara volitatud asutus Riigimetsa Majandamise Keskus on andnud tingimusliku nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 03.01.2024 dokumendiga nr DM-126332-10).

Taotletav uuringuruumi teenindusala pindala on 21,81 ha. Geoloogilise uuringu käigus planeeritakse rajada kuni 16 uuringukaevet ja kuni 16 uuringupuurauku maksimaalse uurimissügavusega 20 m. Taotletava loa kehtivusaeg on kolm (3) aastat. Uuritavaks maavaraks on liiv.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase puuraukudes.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

2.1. Uuringuruum

Taotletava uuringuruumi teenindusala ei ole kattumist maavarade registris arvel oleva maavaravaruga. Taotletava uuringuruumi teenindusala ~76 m kaugusel läänes asub Soodla liivamaardla (maavarade registri registrikaart nr 602) põhjapoolne lahustükk, Soodla liivakarjääri mäeeraldis (loa nr HARM-101, loa omaja EMG Karjäärid OÜ, kehtiv 02.07.2024) ja Keskkonnaametis menetluses olev taotletav Soodla liivakarjääri mäeeraldis (loa taotleja EMG Karjäärid OÜ).

Geoloogilise uuringuloa taotluse seletuskirja kohaselt on taotletava Soodla V uuringuruumi maapinna reljeef tasane, jäädes kõrgusvahemikku ~53,0-54,0 m abs kõrgusele. Uuringuruum on osaliselt kaetud metsaga.

Uuringuruumi teenindusala piirist ~ 190 m kaugusel lõuna suunas asub kruuskattega Völlaskatku - Kosuoja tee (ETAK ID: 4793271). Uuringuruumi teenindusala ~ 850 m kaugusel läänes asub püsikattega tugimaantee Kiiu - Soodla (ETAK ID: 1948903). Kõrvalmaantee Kiiu - Soodla (ETAK ID: 1948903) kaitsevöönd asub teenindusala piirist ~ 840 m kaugusel.

Suurem kõvakattega maantee on Tallinn - Narva (nr 1), (kaitsevööndi laius kuni 50 meetrit mõlemal pool äärmise sõiduraja välimisest servast), mis jääb uuringuruumist ~ 5,0 km kaugusele põhja suunda.

Taotletava uuringuruumi teenindusalast ~ 450 m kaugusel lõuna suunda jääb üle 10 ha pindalaga ja üle 25 km² valgalaga veekogu Soodla jõgi (keskkonnaregistri kood VEE1087000, veekaitsevöönd 10 m ja kalda piiranguvöönd 100 m). Taotletava uuringuruumi teenindusala kesk- ja lõunaosal asuvad puurkaevud Soodla SPK-2 ja Soodla SPK-1 (Eesti looduse infosüsteemi koodid vastavalt PRK0050787 ja PRK0050788). Keskkonnaportaali andmetel on tegemist hüdrogeoloogilise uuringu puuraukudega. ~ 800 m kaugusel loode suunda Völlaskatku kinnistule (katastritunnus: 14001:002:0093) jääb puurkaev (PRK0000934).

Lähim üksikmajapidamine jääb taotletavast uuringuruumist loode suunda linnulennult ~ 800 m kaugusele Völlaskatku kinnistule (katastritunnus 14001:002:0093). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Soodla küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 2,1 km kaugusele kagu suunda.

Taotletava Soodla V uuringuruumi teenindusala kattub täielikult üldgeoloogilise uurimistöö Harjumaa maavarade teemaplaneeringu uuringuruumi teenindusalaga (loa nr YGUL/519590; loa omaja Eesti Geoloogiateenistus; kehtiv kuni 06.09.2026).

Taotletava uuringuruumi teenindusala lääneservast ~ 2,0 km kaugusel asub Rehatse maastikukaitseala (Eesti looduse infosüsteemi kood KLO5100004). Taotletava uuringuruumi teenindusala põhjaservast ~ 400 m kaugusel asub vääriselupaik VEP211441 (Eesti looduse infosüsteemi kood VEP211441). Taotletava uuringuruumi teenindusala läheduses asub II kategooria kaitsealuse liigi elupaik koos piiranguvööndiga ning kavandatav II kategooria kaitsealuse liigi püsielupaik. Nimetatud elupaikades uuringu käigus välitöid ei tehta.

Rail Balticu raudtee kavandatav trassikoridor asub taotletava uuringuruumi teenindusalast ~23,8 km kaugusel läänes.

2.2. Tegevused uuringuruumis

Geoloogilise uuringu tegemisel lähtutakse keskkonnaministri 17.12.2018. a määrusest nr 52 „Üldgeoloogilise uurimistöö ning maavara geoloogilise uuringu kord ja nõuded ning nõuded fosforiidi, metallitoorme, põlevkivi, aluskorra ehituskivi, järvelubja, järvemuda, meremuda, kruusa, liiva, lubjakivi, dolokivi, savi ja turba omaduste kohta maavarana arvelevõtmiseks“.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 20 m maapinnast. Uuringukaevetööde vahekaugused jäävad 200 m piiresse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 16

šurfi ja 16 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raie piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaevetööde asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raie tegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raie oleks minimaalne.

Planeeritavates uuringupunktides määratakse kasuliku kihi paksus, kirjeldatakse maavara ja selle lamami setteid. Kogu kasuliku kihi ulatuses võetakse proovid litoloogiliste erimite kaupa laboratoorseteks määranguteks. Mõõdetakse veetase puuraukudes.

Geoloogilised välitööd toimuvad lühiajaliselt päevasel ajal ja kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloa valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

Uuringuala kohta koostatakse instrumentaalmõõdistamise alusel topograafiline plaan. Kameraaltööde käigus analüüsitakse saadud andmestikku (sh laboritulemused) ja koostatakse aruanne varu arvele võtmiseks maavarade registris.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks vaja minevate masinate liikumine uuringualale toimub kruuskattega Võllaskatku - Kosuoja tee (ETAK ID: 4793271) kaudu.

2.3. Geoloogilise uuringuga kaasneda võivad keskkonnahäiringud

Kavandatav tegevus ei kuulu keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse (edaspidi **KeHJS**) § 6 lg-s 1 nimetatud tegevuste nimistusse, mille korral tuleb vastavalt KeHJS § 11 lg-le 3 algtada keskkonnamõju hindamine (edaspidi **KMH**) selle vajadust põhjendama. Kui kavandatav tegevus ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 nimetatute hulka, peab otsustaja selgitama välja, kas kavandatav tegevus kuulub KeHJS § 6 lg-s 2 nimetatud valdkondade hulka ja on loetletud Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ (edaspidi **määrus nr 224**) või on tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega, mille korral tuleb KeHJS § 61 lg 3, § 11 lg-te 2, 2 3 ja 4 kohaselt anda eelhinnang ja kaaluda KMH vajalikkust.

Väikse uuringusügavusega geoloogiline uuring ei kuulu KeHJS § 6 lg-s 1 sätestatud olulise keskkonnamõjuga tegevuste hulka, KeHJS § 6 lg-s 2 sätestatud otsustaja eelhinnangut vajavate valdkondade loetellu ega Vabariigi Valitsuse 29.08.2005 määruses nr 224 „Tegevusvaldkondade, mille korral tuleb anda keskkonnamõju hindamise vajalikkuse eelhinnang, täpsustatud loetelu“ toodud tegevuste hulka (st tegemist ei ole määruse nr 224 § 3 p 3 kohase süvapuurimisega (üle 1000 meetrise sügavusega puuraugud)). Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (55 SE) juurde kuulavas seletuskirjas on KeHJS § 6 lg 2 p-st 2 maavara geoloogilise uuringu ja üldgeoloogilise uurimistöö kaotamist põhjendatud sellega, et praktika on „näidanud, et eelhinnangute

koostamisega kaasneb suur töömaht ja reaalselt väärtust sellel ei ole, kuna uuringute mõju ei ole märkimisväärne. Praeguseks ei ole algatatud mitte ühtegi keskkonnamõju hindamist maavara geoloogilise uuringu loa ja üldgeoloogilise uurimistöö loa taotluse menetluses.“

Antud juhul kuulub kavandatav tegevus KeHJS § 6 lg 2 p-s 2 mainitud valdkonda. Samas ei ole kavandatavat tegevust nimetatud määruses nr 224. Samuti ei ole tegemist KeHJS § 6 lg-s 21 nimetatud tegevusega. Seetõttu antud juhul KMH ei ole kohustuslik, samuti ei anta eelhinnangut vastavalt KeHJS § 6 lg-le 23 ega kaaluta KMH vajalikkust.

MaaPS § 28 lg 3 kohaselt peab uuringuloa taotluse seletuskiri sisaldama muuhulgas andmeid geoloogilise uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute ja nende vähendamise meetmete kohta. Keskkonnaministri 09.01.2020 määruse nr 1 „Üldgeoloogilise uurimistöö loa ja geoloogilise uuringu loa taotluse esitamise kord, täpsustatud nõuded taotluse kohta, loa andmise kord ning taotluse ja loa andmekoosseis“ (edaspidi **määrus nr 1**) § 2 lg 1 täpsustab, et lisaks MaaPS § 28 lg 3 sätestatud andmetele esitatakse taotluse seletuskirjas uuringuga kaasneda võivate keskkonnahäiringute, sealhulgas vee, pinnase või õhu saastamise, müra, vibratsiooni ja selle ulatuse kirjeldus. Määruse nr 1 § 2 lg 1 punkti 6 kohaselt tuleb uuringuloa taotluse seletuskirjas eraldi välja tuua, kas geoloogilisel uuringul on mõju Natura 2000 võrgustiku alale.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas märgitakse, et uuringupunktide rajamine toimub tööpäevadel ja tööajal. Keskkonnaamet täpsustab, et mõistet „tööaeg“ ei reguleeri kellaajaliselt ükski käesoleval hetkel kehtiv seadus. Töölepinguseaduse (edaspidi TLS) § 5 lg 1 p 7 viidatakse tööajale, kui ajale, millal töötaja täidab kokkulepitud tööülesandeid. TLS § 43 lg 1 täpsustab, et eeldatakse, et töötaja töötab 40 tundi seitsmepäevase ajavahemiku jooksul. Lisaks võib TLS § 52 lg 3 lugeda, et eeldatakse, et iganädalane puhkeaeg antakse töötajatele laupäeval ja pühapäeval.

Eelnevast nähtub, et töö- ja puhkeaja mõistete puhul võib eeldada välja kujunenud ja enamlevinud kellaegu ja nädalapäevi, kuid nende järgimise kohustust tööandjal ei ole. TLS kehtestab mõisteid „tööaeg“ ja „tööpäev“ tavamõistest paindlikumalt. Korrakaitseaduse § 56 määrab ajavahemiku, mille jooksul on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

Tuginedes eelnenule ja arvestades asjakohastes õigusaktides toodut, võib eeldada, et välitöid tehakse nädalapäevadel esmaspäevast reedeni. Ajavahemikus kella 22.00-st kuni 6.00-ni, puhkepäevale eelneval ööl kella 00.00-st kuni 7.00-ni, on keelatud tekitada kestvalt või korduvalt teist isikut oluliselt häirivat müra.

2.3.1. Mõju Natura 2000 aladele

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv loodusala on Põhja-Kõrvemaa loodusala (EELISE kood RAH0000572), mis asub Soodla V uuringuruumist ~9,8 km kaugusel ida suunas. I lisas nimetatud kaitstavad elupaigatüübid on liiva-alade vähetoitelised järved (3110), vähe- kuni kesктоitelised kalgiveelised järved (3140), looduslikult rohketoitelised järved (3150), huumustoitelised järved ja järvikud (3160), jõed ja ojad (3260), kuivad nõmmed

(4030), niiskuslembesed kõrgrohostud (6430), lamminiidud (6450), rabad (*7110), siirde- ja õõtsiksood (7140), nokkheinakooslused (7150), vanad loodusmetsad (*9010), rohunditerikkad kuusikud (9050), okasmetsad oosidel ja moreenikuhjatistel (sürjametsad - 9060), soostuvad ja soo-lehtmetsad (*9080) ning siirdesoo- ja rabametsad (*91D0); II lisas nimetatud liigid, mille isendite elupaiku kaitstakse, on kaunis kuldking (*Cypripedium calceolus*), palu-karukell (*Pulsatilla patens*), kollane kivirik (*Saxifraga hirculus*), rohe-vesihobu (*Ophiogomphus cecilia*) ja paksukojaline jõekarp (*Unio crassus*).

Taotletavale uuringuruumile lähim Natura 2000 võrgustikku kuuluv linnuala on Põhja-Kõrvemaa linnuala (EELISE kood RAH0000121), mis asub Soodla V uuringuruumist ~9,8 km kaugusel ida suunas. Linnualal kaitstakse järgmiste liikide elupaiku: sinikael-part (*Anas platyrhynchos*), kaljukotkas (*Aquila chrysaetos*), sõtkas (*Bucephala clangula*), laululuik (*Cygnus cygnus*), järvekaur (*Gavia arctica*), nõmmelõoke (*Lullula arborea*), rüüt (*Pluvialis apricaria*), teder (*Tetrao tetrix*), metsis (*Tetrao urogallus*), mudatilder (*Tringa glareola*) ja heletilder (*Tringa nebularia*).

Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju loodus-, linnualale.

Kohtupraktikas on leitud, et väidetavate tagajärgedega ei pea arvestama olukorras, kus ollakse veendunud, et tagajärgede saabumine on välistatud või äärmiselt vähetõenäoline (Riigikohtu halduskollegiumi 21.12.2001 kohtumäärus haldusasjas nr 3-3-1-67-01 p 3).

2.3.2 Mõju metsale, kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele

Uuringuloa taotluse seletuskirjas on märgitud, et uuring viiakse läbi hüdraulilise pöördkopp-ekskavaatoriga šurfide rajamise teel ning puurmasinaga puuraukude (südamikpuurimine) rajamise teel. Kasulik kiht läbitakse võimalusel kuni lamamini, kuid mitte sügavamale kui 20 m maapinnast. Uuringukaeveõõnte vahekaugused jäävad 200 m piirsesse ning on planeeritud kaevata ühtlase võrguna ja vajadusel võrku tihendatakse. Alale planeeritakse rajada kuni 16 šurfi ja 16 puurauku.

Geoloogilise uuringu käigus võib olla vajalik teostada raiet piiratud ulatuses, eelkõige seoses masinate liikumisega metsaga kaetud alal. Kogu uuringualal tehtav raietegevus kooskõlastatakse maaomanikuga. Uuringukaeveõõnte asukohtade määramisel võeti arvesse metsa paiknemist alal ja valiti asukohad kus raie tegevus oleks minimaalne. Uuringu käigus korrigeeritakse vajadusel uuringupunktide asukohti, et metsa raie oleks minimaalne.

Soodla V uuringuruumis ei asu kaitstavaid loodusobjekte, liike, ega vääriselupaiku. Võttes arvesse eelneva, geoloogilise uuringu jaoks läbiviidava välitöö iseloomu ja ajalist kestust saab öelda, et geoloogilisel uuringul puudub mõju kaitstavatele loodusobjektidele ja vääriselupaikadele.

2.3.3. Heide välisõhku (müra ja peenosakesed)

Lähim üksikmajapidamine jääb taotletavast uuringuruumist loode suunda linnulennult ~ 800 m kaugusele Völlaskatku kinnistule (katastritunnus 14001:002:0093). Lähim tihedamalt asustatud piirkond on Soodla küla, mis jääb uuringuruumist linnulennult ligikaudu 2,1 km kaugusele kagu suunda.

Geoloogilise uuringu läbiviimiseks kasutatakse tehnikat, mis on läbinud perioodilise tehnilise ülevaatuse ning ei kasutata materjale, mis on keskkonnaohtlikud. Uuringuga ei reostata põhjaveet ega tekitata normatiive ületavat müra või tolmu.

Mõningal määral tekitavad uuringut läbi viivad masinad müra, aga seda võib võrrelda põllumajandusmasinate poolt tekitatava või karjäärides töötavate masinate müraga. Müra tekitatakse vaid välitööde käigus lühiajaliselt päevasel ajal. Oluline on silmas pidada, et geoloogiliste uuringute käigus tehtavad välitööd kestavad lühikest aega (mõne päeva). Seega on müra kestus ajutine ja lühiajaline. Võib eeldada, et geoloogilise uuringuga ei kaasne häiringuid, mis võiks piirinaabrite huve olulisel määral riivata.

Uuringualal olev pinnas on looduslikult niiske, mistõttu ei teki kaevandite rajamisel ega likvideerimisel õhusaastet (ülenormatiivset peenosakeste heidet). Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist.

2.3.4. Mõju põhjaveele

Uuringuruumis läbiviidava geoloogilise uuringuga ei kaasne mõju põhjaveele. Hüdrogeoloogilistest töödest viiakse läbi veetaseme mõõtmised uuringupunktides ning ümbruskonna kraavides ja veekogudes. Veeproove ei võeta. Pärast uuringu läbiviimiseks rajatud kaevandite ja puuraukude sulgemist taastub looduslik olukord.

Geoloogiliste töödega ei avaldata mõju lähimatele veehaaretele (puur- ja salvkaevud), kuivenduskraavidele, maaparandussüsteemide toimimisele ega lähimatele veekogudele.

2.3.5 Jäätmete

Vastavalt maapõueseaduse § 28 lõikele 5 tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava juhul, kui uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmeid ning jäätmete ladestamiskoht ei ole jäätmeoidla jäätmeseaduse § 352 tähenduses. Jäätmeseaduse alusel (edaspidi **JäätS**) käsitletakse kaevandamisjäätmetena muuhulgas maavarade uuringute töö (sh proovivõtmine, puurimine ja kaevamine) tulemusena tekkivaid jäätmeid.

Kaevandamisjäätmekava eesmärk on vältida või vähendada jäätmete tekitamist ja nende ohtlikkust ning soodustada nende ringlusesse võtmist, korduvkasutamist või taaskasutamist, kui see on keskkonnaohutu ja võimalik.

Uuringuloa taotluse seletuskirjas kinnitab taotleja, et planeeritava uuringu käigus ei teki kaevandamisjäätmeid. Uuringupunktidesse rajatakse puuraugud/kaevandid ning määratakse katendi ja kasuliku kihi paksus ning omadused. Kuna antud uuringu puhul kasutatakse proovide

võtmisest üle jäänud materjal ja kattepinnas ära puuraukude likvideerimisel, ei teki uuringu käigus kaevandamisjäätmekava esitamine ei ole vajalik.

2.3.6. Vibratsioon

Geoloogilise uuringuga kaasnev vibratsioon on minimaalne – ei viida läbi lõhkamisi. Tulenevalt töötervishoiu nõuetest, on tehnikale seatud vibratsiooni piirnormid juba valmistajatehases. Mõningane vibratsioon on võimalik, kuid see piirdub välitööde teostamise masinate tekitatud tavapärase töötsükli vibratsiooniga, mis on lühiajaline.

Kokkuvõtvalt

Tuginedes eelnenule, arvestades tegevuse iseloomu ja senist praktikat saab öelda, et geoloogilise uuringuga ei kaasne ümbruskonnale valguse, soojuse, kiirguse ja lõhna reostust ja tegevusega puudub oht suurõnnetuste või katastroofide tekkimisele.

Eelpool kirjeldatud info põhjal saab öelda, et tegevusega ei laasne olulist negatiivset mõju looduskeskkonnale. Tegevusega kaasneda võiv häiring on lühiajaline ega levi uuringuruumi piiridest oluliselt kaugemale.

Kohe peale uuringupuuraukudest ja uuringukaevetöödest proovide võtmist suletakse need väljatud materjaliga (mida ei ole vaja kasutada laboratsoorsete katsete läbiviimiseks). Tagasitäidetud ala tihendatakse ja tasandatakse. Uuringuruumi teenindusala korrastatakse võimalikult uuringueelsesesse seisukorda. Kõik uuringupunktid korrastatakse koheselt pärast proovide võtmist ning koostatakse nõuetekohane akt, mis allkirjastatakse uuringu teostaja, uuringuloo valdaja ja maaomanike poolt ning kooskõlastatakse seejärel Keskkonnaametiga.

3. KAALUTLUSED

3.1. Kaalutlused uuringuloo andmisel

MaaPS § 1 lg 3 kohaselt kohaldatakse uuringuloo andmise ja muutmise menetlusele haldusmenetluse seaduse (edaspidi **HMS**) avatud menetluse sätteid, arvestades MaaPS erisusi. Geoloogiline uuring on maavara arvele võtmise ja kaevandamise eesmärgil tehtav geoloogiline töö (MaaPS § 4 lg 2). Geoloogilise uuringu läbi viimine on lubatud vaid uuringuloo alusel (MaaPS § 17 lg 2). Vastavalt uuringuloo saamiseks esitab taotleja loa andjale taotluse (MaaPS § 27 lg 1). Uuringuloo andjaks on Keskkonnaamet (MaaPS § 26).

Keskkonnaamet kontrollis taotleja esitatud taotlusmaterjalide vastavust MaaPS-le, keskkonnaministri 23.01.2017 määrusele nr 4 „Üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa taotluse esitamise kord ning taotluse vorm ja täpsustatud nõuded taotluse kohta ning üldgeoloogilise uurimistöo loa, geoloogilise uuringu loa ja maavara kaevandamise loa vorm“ ning pidas andmeid piisavaks loa menetlemiseks.

Riigilõiv 400 € on tasutud 06.11.2023 riigilõivuseaduse § 136¹ lg 1 kohaselt.

Juhul, kui geoloogilise uuringu käigus tekib kaevandamisjäätmekava ning jäätmekava ladestamiskoht ei ole jäätmehoidla JäätS § 35² tähenduses tuleb uuringuloa taotlusele lisada kaevandamisjäätmekava (MaaPS § 28 lg 5). Jäätmekava koostamisel, esitamisel ja kinnitamisel lähtutakse JäätS §-ga 42¹ kehtestatud nõuetest. Uuringuloa taotluse kohaselt geoloogilise uuringu käigus kaevandamisjäätmekava ei teki ning seetõttu ei ole jäätmekava koostamine ja esitamine vajalik.

Loa andja kohustus on menetluse käigus kogutud andmestiku põhjal välja selgitada kõik asjaolud, millel on otsuse tegemisel määrav tähtsus. Luba antakse, kui keeldumiseks ei esine seaduses sätestatud kaalukat põhjust. Loa andmisest keeldumise alused selgitab välja loa andja.

Uuringuloa andmisest keeldumise alused on nimetatud MaaPS § 35. MaaPS § 35 lg 1 p 2-8 ja p 11 ning lg 2 p 2-3 tulenevat keeldumise alust menetluse käigus ei ilmnenu, sellest tulenevat keeldumise alust ei esine, seega ei ole nimetatud punkte keeldumise alusena asjakohane käsitleda. (vt ka p 2.3.)

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui uuringu tegemine on vastuolus riigi huvidega (MaaPS § 35 lg 1 p 9). Keskkonnaamet on hinnanud esitatud taotluse materjale ja menetluse käigus kogutud andmeid ning leidnud, et teadaolevalt käesoleva loa andmisega ei minna vastuollu riiklike huvidega. Riigi huvi on käsitletud Riigikogus 06.06.2017 vastu võetud strateegiadokumendis „Maapõuepoliitika põhialused aastani 2050“.

Uuringuloa andmisest keeldutakse, kui kohaliku omavalitsuse üksus ei ole nõus uuringuloa andmisega (MaaPS § 35 lg 1 p 10). Keskkonnaamet saatis 12.12.2023 kirjaga nr DM-126332-6 teate avatud menetluse algatamisest ning kirjaga nr DM-126332-7 uuringuloa taotluse kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavalitsus andis enda 25.01.2024 otsusega nr 152 Soodla V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta tingimusliku nõusoleku (KOTKAS 25.01.2024 numbriga DM-126332-11).

MaaPS 35 lg 2 p 1 sätestab, et uuringuloa andmisest võib keelduda, kui taotlejale on määratud rohkem kui üks karistus kuriteo või väärteo eest uuringu või kaevandamisjäätmekava käitlemise valdkonnas ja nende andmed ei ole karistusregistrist kustutatud. Keeldumise alus on kontrollitud menetluse käigus ning OÜ MERKO KAEVANDUSED (registrikood 14872152) ei ole karistusregistrisse kantud kaevandamisjäätmekava käitlemise nõuete eiramise eest (karistusregistri andmed seisuga 28.02.2024).

Eelnevale tuginedes võib väita, et MaaPS §-s 35 sätestatud uuringuloa andmise keeldumise alused puuduvad.

3.2. Uuringuloa taotluse avalikustamine, otsuse eelnõu avalikustamine ja menetlusosaliste ärakuulamine

Keskkonnaamet avaldas uuringuloo menetluse algatamise teate 12.12.2023 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 2) ning teavitas avatud menetluse algatamisest taotlejat OÜ MERKO KAEVANDUSED ja menetlusosalisi (HMS § 40 lg 1 ja 2, § 49 lg 1) 12.12.2023 kirjaga nr DM-126332-6. Huvitatud isikul ja isikul, kelle õigusi võis kavandatud tegevus puudutada, paluti uuringuloo taotluse kohta ettepanekuid ja vastuväiteid esitada.

Taotletava uuringuruumi vahetus läheduses oleva Soodla liivakarjääri mäeeraldise (loa nr HARM-101, loa omaja EMG Karjäärid OÜ, kehtiv 02.07.2024) kaevandamisloa omaja EMG Karjäärid OÜ avaldas 13.12.2023 e-kirja teel (KOTKAS 15.12.2023 numbriga DM-126332-9) soovi saada menetluse edasise käigu kohta teavitusi.

Keskkonnaamet saatis 12.12.2023 kirjaga nr DM-126332-7 teate avatud menetluse algatamisest ning uuringuloo taotluse kohta kirjaliku arvamuse saamiseks taotletava uuringuruumi asukoha kohaliku omavalitsuse üksusele, Anija Vallavalitsusele tähtajaga kaks kuud (MaaPS § 27 lg 7).

Anija Vallavalitsus andis enda 25.01.2024 otsusega nr 152 Soodla V uuringuruumi geoloogilise uuringu loa kohta nõusoleku (KOTKAS 25.01.2024 numbriga DM-126332-11) järgneval tingimusel:

- Kui Võllaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast suurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloo omaja rajama Võllaskatku kinnistule enda kuludega uue suurkaevu.

Nimetatud tingimus kantakse uuringuloo täiendavaks tingimuseks.

MaaPS § 27 lg 3 alusel saatis Keskkonnaamet 12.12.2023 kirjaga nr DM-126332-8 uuringuloo taotluse riigivara valitseja volitatud asutustele Riigimetsa Majandamise Keskusele (RMK).

Riigimetsa Majandamise Keskus andis nõusoleku geoloogilise uuringu tegemiseks (KOTKAS 03.01.2024 dokumendiga nr DM-126332-10) järgnevatel tingimustel:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.

Nimetatud tingimused kantakse uuringuloo täiendavateks tingimusteks.

Vastavalt HMS § 49 lg 1 peab loa andja andma enne haldusakti väljastamist, huvitatud isikule ja isikule, kelle õigusi võib avatud menetluse korras antav õigusakt puudutada ja lg 3 taotluse esitajale, võimaluse esitada kirjalikus, suulises või muus sobivas vormis asja kohta oma arvamus ja vastuväited.

Keskkonnaamet pani õigusakti eelnõu koos seletuskirja ja taotlusele lisatud ning menetluse käigus haldusorganile esitatud või tema poolt koostatud muude asjasse puutuvate oluliste dokumentidega avalikkusele tutvumiseks välja 29.02.2024 ametlikus väljaandes Ametlikud Teadaanded (MaaPS § 30 lg 5). Ettepanekute ja vastuväidete esitamise tähtajaks seati kaks nädalat.

Avalikustamise käigus kirjalikke seisukohti ei laekunud.

Keskkonnaamet küsis taotlejalt OÜ MERKO KAEVANDUSED, Anija Vallavalitsuselt ja asjaomastelt asutustelt 29.02.2024 kirjaga nr DM-126332-12 arvamust või vastuväiteid uuringuloo andmise otsuse eelnõule kahe nädala jooksul kirja saatmisest.

Etteantud aja jooksul arvamusi ja ettepanekuid laekus.

Anija Vallavalitsus andis enda 12.03.2024 kirjaga nr 8-5/314-1 (KOTKAS 14.03.2024 numbriga DM-126332-13) teada, et neil puuduvad uuringuloo eelnõudele ning loa andmisele vastuväited.

3.3. Kaalutlused täiendavate tingimuste seadmisel

HMS § 3 lõike 1 kohaselt võib haldusmenetluses piirata isiku põhiõigusi ja -vabadusi ning tema muid subjektiivseid õigusi ainult seaduse alusel. Haldusmenetluse üksikasjad võib haldusorgan määrata kaalutlusõiguse alusel (HMS § 5 lõige 1). Kaalutlusõigus tuleb teostada kooskõlas volituste piiride, kaalutlusõiguse eesmärgi ning õiguse üldpõhimõtetega, arvestades olulisi asjaolusid ning kaaludes põhjendatud huve (HMS § 4 lõige 2). HMS § 53 kohaselt võib haldusaktile kehtestada kõrvaltingimuse seaduses või määrmuses sätestatud juhul või kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata.

Vastavalt määruse nr 1 § 4 lõikele 3 kantakse uuringuloo lahtrisse „Täiendavad tingimused“ nõuded, mis seatakse maapõue kaitse ja maavara ratsionaalse kasutamise tagamiseks ning inimese tervisele, varale ja keskkonnale kaevandamisest ning kaevandamisjäätmete käitlemisest tuleneva kahjuliku mõju vähendamiseks ja vajadusel muud täiendavad nõuded. Uuringuloaga reguleeritakse vaid uuringuruumis ja uuringuruumi teenindusalal läbiviidavaid tegevusi ning nähakse ette leevendusmeetmeid otseselt uuringu teostamisest tulenevatele keskkonnamõjudele.

Küll aga, toetudes Riigikohtu kohtuasjas nr 3-3-1-31-16 (p 19) toodule, tuleb silmas pidada, et Keskkonnaameti poolt väljastatavatest lubadest tulenev õigus ei ole piiranguteta ja selle adressaat peab järgima ka teisi asjakohaseid õigusakte. See tähendab, et loa omajal on kohustus järgida seadustes (looduskaitseseadus, veeseadus jm) kehtestatud asjakohaseid nõudeid ka ilma nende uuringuloo täiendavateks tingimusteks lisamiseta.

Üldised uuringuloaga kaasnevad kohustused loa omajale on toodud Keskkonnaameti kodulehel aadressil: <https://keskkonnaamet.ee/keskkonnakasutus-keskkonnatasu/maapou/uuringuluba>.

Keskkonnaamet seab Soodla V uuringuloale järgnevad täiendavad tingimused:

- Geoloogilise uuringu läbiviijal tuleb teavitada e-posti teel RMK Ida-Harjumaa metsaülemat välitööde läbiviimisest vähemalt 10 kalendripäeva ette.
- Kui geoloogilise uuringu raames on vaja teha raiet, tuleb sellest teatada riigimetsa majandajale, kes sõlmib geoloogilise uuringu tegijaga kasvava metsa raadamiseks töövõtulepingu või raieõiguse omandamiseks kasvava metsa raieõiguse võõrandamise lepingu.
- Kui Võllaskatku kinnistul (katastritunnus 14001:002:0093) asuvast puurkaevust (tunnus PRK0000934) peaks kaduma joogivesi seoses geoloogiliste uuringutega, siis peab geoloogilise uuringuloa omaja rajama Võllaskatku kinnistule enda kuludega uue puurkaevu.

VAIDLUSTAMINE

Otsust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades vaide haldusakti andjale haldusmenetluse seaduses sätestatud korras või kaebuse halduskohtule halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

(allkirjastatud digitaalselt)

Martin Nurme
juhataja
maapõuebüroo

Lisa: Geoloogilise uuringu luba

Teadmiseks: Anija Vallavalitsus, Eesti Geoloogiateenistus, EMG Karjäärid OÜ, Maa-amet, Riigimetsa Majandamise Keskus

Valdo Tohver
spetsialist
maapõuebüroo